

มคอ.๓ รายละเอียดของวิชาธรรมภาคปฏิบัติ ๑

๐๐๐ ๑๕๑

Buddhist Meditation I

หลักสูตรสาขาวิชาพระพุทธศาสนา

คณะพุทธศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

รายละเอียดของวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
คณะ	พุทธศาสตร์
หลักสูตรสาขาวิชา	พระพุทธศาสนา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อวิชา

๐๐๐ ๑๕๑ ธรรมภาคปฏิบัติ ๑ (Buddhist Meditation I)

๒. จำนวนหน่วยกิต

(๒)(๑-๒-๔)

๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต หลักสูตรสาขาวิชาพระพุทธศาสนา

๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้สอน พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร./พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบ พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร./พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน

๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน

ภาคการศึกษาที่ ๑/๒๕๖๕ ชั้นปีที่ ๑

๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)

ไม่มี

๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี)

ไม่มี

๘. สถานที่เรียน

หอฉันพระพิมลธรรม ชั้น ๒ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

๗ พฤษภาคม ๒๕๖๕

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจความเป็นมา ความหมาย หลักการ ประโยชน์และวิธีการปฏิบัติ ธรรมฐาน อารมณ์ของสมถกรรมฐาน ๔๐ วิปัสสนาภูมิ ๖ สติปัญญาฐาน ๔ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ ภาวนา ๓ นิमित ๓ สมาธิ ๓ รูปมาน ๔ อรูปมาน ๔ วสี ๕ นีวรณ ๕ อุปกิเลส ๑๖ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติวิปัสสนา ธรรมฐานโดยการเดินจงกรมนั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์

๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา / ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อเพิ่มเติมเนื้อหา ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงข้อมูล เพื่อการบูรณาการกับหลักธรรมที่สอดคล้องต่อ แนวทางปฏิบัติกรรมฐาน เช่น อิทธิบาท ๔ พละ ๕ อินทรีย์ ๕ โดยอาศัยการประเมินจากผู้เรียน และคณาจารย์

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความเป็นมา ความหมาย หลักการ ประโยชน์และวิธีการปฏิบัติกรรมฐาน อารมณ์ของสมถกรรมฐาน ๔ วิปัสสนาภูมิ ๖ สติปัฏฐาน ๔ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ ภาวนา ๓ นิमित ๓ สมาธิ ๓ รูปฌาน ๔ อรูปฌาน ๔ วสี ๕ นิเวศน์ ๕ อุปกิเลส ๑๖ ได้ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรมนั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์

๒. จำนวนชั่วโมงที่ต้องใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ / งานภาคสนาม / การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๓๖ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะรายบุคคล	มีการฝึกปฏิบัติภาคสนาม ๓๖ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	การศึกษาด้วยตนเอง ๕ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๓ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ) โดยแจ้งให้ทราบล่วงหน้า

หมวดที่ ๔ การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

๑. คุณธรรมและจริยธรรม		
๑) ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม	๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม	๓) กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม
ความรับผิดชอบหลัก ๑) มีศีลธรรมและศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา ๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นคน และรับฟังความเห็นของผู้อื่น ความรับผิดชอบรอง ๒) มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม	๑) สอดแทรกเรื่องศีลธรรม ศรัทธา จิตสาธารณะและการเสียสละเพื่อส่วนรวมในการเรียนการสอน ๒) การเป็นต้นแบบที่ดีของผู้สอน ๓) เรียนรู้จากกรณีตัวอย่างประเด็นปัญหาทางด้านศีลธรรม เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการแก้ปัญหา ๔) เรียนรู้จากสถานการณ์จริง และจัดกิจกรรมในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน	๑) สังเกตพฤติกรรมของนิสิตในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน ๒) อภิปราย รายงาน การนำเสนอ และการถามตอบ ๓) พิจารณาจากผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต ๔) นิสิตประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน
๒. ความรู้		
๑) ผลการเรียนรู้ด้านความรู้	๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้	๓) กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้
ความรับผิดชอบหลัก ๓) สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้	๑) สอนแบบบรรยายและใช้โจทย์ปัญหา ๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา	๑) ทดสอบย่อย ๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน

<p>ความรับผิดชอบรอง</p> <p>๑) มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา</p> <p>๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล</p>	<p>๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ</p> <p>๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ</p> <p>๕) ศึกษาดูงาน</p>	<p>๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย</p> <p>๔) นำเสนอผลงาน</p>
<p>๓. ทักษะทางปัญญา</p>		
<p>๑) ผลการเรียนรู้ด้านปัญญา</p>	<p>๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านปัญญา</p>	<p>๓) กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านปัญญา</p>
<p>ความรับผิดชอบหลัก</p> <p>๓) สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม</p> <p>ความรับผิดชอบรอง</p> <p>๑) สามารถค้นหาข้อมูลทำความเข้าใจและประเมินข้อมูลจากหลักฐาน</p> <p>๒) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล</p>	<p>๑) สอนแบบบรรยายโดยใช้ภาพประกอบ</p> <p>๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา</p> <p>๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ</p> <p>๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ</p> <p>๕) ศึกษาดูงาน</p>	<p>๑) ทดสอบย่อย</p> <p>๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน</p> <p>๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย</p> <p>๔) นำเสนอผลงาน</p>
<p>๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p>		
<p>๑) ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p>	<p>๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p>	<p>๓) กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p>
<p>ความรับผิดชอบหลัก</p> <p>๒) มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักควบคุมอารมณ์และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล</p> <p>๓) รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม</p> <p>ความรับผิดชอบรอง</p> <p>๑) สามารถทำงานเป็นทีมทั้งในผู้นำและผู้ตาม</p>	<p>๑) มอบหมายงานกลุ่ม</p> <p>๒) สอนจากสภาพจริงที่เกิดขึ้นในชุมชนและสังคม</p> <p>๓) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน</p> <p>๔) ศึกษาดูงาน</p>	<p>๑) สังเกตพฤติกรรมการแสดงออกระหว่างการเรียนการสอนและการทำงานร่วมกับเพื่อน</p> <p>๒) ประเมินผลงานที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>๓) พิจารณาผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต</p>

๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ		
๑) ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	๓) กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
ความรับผิดชอบหลัก ๒) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดีทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน ๓) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ความรับผิดชอบรอง ๑) ใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้	๑) สอนโดยการฝึกปฏิบัติ ๒) มอบหมายงานค้นคว้าความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ๓) นำเสนองานโดยใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	๑) ทดสอบย่อย ๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน ๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย ๔) นำเสนอผลงาน

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมและวิธีการสอน	ผู้สอน
๑	บทที่ ๑ ประวัติ ความหมาย ความ เป็นมาของสมาธิในพระพุทธศาสนา	๔	บรรยาย ถาม-ตอบ ฝึกปฏิบัติโดยการเดินจงกรม ๒ ระยะ นิ่ง กำหนด ๒ ระยะส่งและสอบอารมณ์	พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร.
๒	บทที่ ๒ อารมณ์สมถกรรมฐาน ๔๐ ประการ	๔	บรรยาย ถาม-ตอบ ฝึกปฏิบัติโดยการเดินจงกรม ๒ ระยะ นิ่ง กำหนด ๒ ระยะส่งและสอบอารมณ์	พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร.
๓	บทที่ ๓ มหาสติปัฏฐานสูตร หลักการปฏิบัติวิปัสสนาตามหลักพระไตรปิฎก	๔	บรรยาย ถาม-ตอบ ฝึกปฏิบัติโดยการเดินจงกรม ๒ ระยะ นิ่ง	พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร.

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรม และ วิธีการสอน	ผู้สอน
			กำหนด ๒ ระยะส่งและ สอบอารมณ์	
๔	บทที่ ๔ วิปัสสนาภูมิ ๖ ความหมาย ประเภท หลักปฏิบัติ	๔	บรรยาย ถาม- ตอบ ฟีก ปฏิบัติโดยการ เดินจงกรม ๒ ระยะ นั่ง กำหนด ๒ ระยะส่งและ สอบอารมณ์	พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร.
๕	บทที่ ๕ แนวทางการปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐาน ภาวนา ๓ ลำดับแห่งการ ปฏิบัติกรรมฐาน	๔	บรรยาย ถาม- ตอบ ฟีก ปฏิบัติโดยการ เดินจงกรม ๒ ระยะ นั่ง กำหนด ๒ ระยะส่งและ สอบอารมณ์	พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร.
๖	บทที่ ๕ แนวทางการปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐาน นิमित ๓ เครื่องหมายสำหรับ กำหนดจิตในการเจริญกรรมฐาน	๔	บรรยาย ถาม- ตอบ ฟีก ปฏิบัติโดยการ เดินจงกรม ๒ ระยะ นั่ง กำหนด ๒ ระยะส่งและ สอบอารมณ์	พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร.
๗	บทที่ ๖ สภาวะจิตของผู้เจริญกรรมฐาน สมาธิ ๓ ระดับของสมาธิ	๔	บรรยาย ถาม- ตอบ ฟีก ปฏิบัติโดยการ เดินจงกรม ๒ ระยะ นั่ง กำหนด ๒ ระยะส่งและ สอบอารมณ์	พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน
๘	สอบกลางภาค	๔	บรรยาย ถาม- ตอบ ฟีก ปฏิบัติโดยการ เดินจงกรม ๒ ระยะ นั่ง	พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรม และ วิธีการสอน	ผู้สอน
			กำหนด ๒ ระยะส่งและ สอบอารมณ์	
๙	บทที่ ๖ สภาวะจิตของผู้เจริญกรรมฐาน รูปฌาน ๔	๔	บรรยาย ฌาม- ตบ ผีก ปฏิบัติโดยการ เดินจงกรม ๒ ระยะ นั่ง กำหนด ๒ ระยะส่งและ สอบอารมณ์	พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน
๑๐	บทที่ ๖ สภาวะจิตของผู้เจริญกรรมฐาน อรุฌาน ๔	๔	บรรยาย ฌาม- ตบ ผีก ปฏิบัติโดยการ เดินจงกรม ๒ ระยะ นั่ง กำหนด ๒ ระยะส่งและ สอบอารมณ์	พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน
๑๑	บทที่ ๖ สภาวะจิตของผู้เจริญกรรมฐาน วสี ๕	๔	บรรยาย ฌาม- ตบ ผีก ปฏิบัติโดยการ เดินจงกรม ๒ ระยะ นั่ง กำหนด ๒ ระยะส่งและ สอบอารมณ์	พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน
๑๒	บทที่ ๗ อุปสรรคของผู้เจริญกรรมฐาน นิวรรณ์ ๕	๔	บรรยาย ฌาม- ตบ ผีก ปฏิบัติโดยการ เดินจงกรม ๒ ระยะ นั่ง กำหนด ๒ ระยะส่งและ สอบอารมณ์	พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน
๑๓	บทที่ ๗ อุปสรรคของผู้เจริญกรรมฐาน อุปกิเลส ๑๖	๔	บรรยาย ฌาม- ตบ ผีก ปฏิบัติโดยการ เดินจงกรม ๒ ระยะ นั่ง	พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรม และ วิธีการสอน	ผู้สอน
			กำหนด ๒ ระยะส่งและ สอบอารมณ์	
๑๔	บทที่ ๘ กัลยาณธรรมของผู้เจริญ กรรมฐาน อินทรีย์ ๕ , อธิปไตย ๔	๔	บรรยาย ถาม- ตอบ ฟีก ปฏิบัติโดยการ เดินจงกรม ๒ ระยะ นั่ง กำหนด ๒ ระยะส่งและ สอบอารมณ์	พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน
๑๕	สรุป เนื้อหารายวิชา	๔	บรรยาย อภิปราย ถาม-ตอบ	พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน
๑๖	สอบปลายภาค	๓	ระบุกิจกรรม/ วิธีการสอน	พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการ ประเมินผล
๑	สอบกลางภาค สอบปลายภาค	๘ ๑๗	๒๐ % ๔๐%
๒	วิเคราะห์กรณีศึกษา ค้นคว้า การนำเสนอรายงาน การทำงานกลุ่มและผลงาน การอ่านและสรุปบทความ การส่งงานตามที่มอบหมาย	ตลอดภาค การศึกษา	๓๐%
๓	การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็นในชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	๑๐%

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑. เอกสารและตำราหลัก

พระธรรมธีรราชมหามุนี (โชดก ญาณสิริ), พระ. หลักปฏิบัติ สมณะ-วิปัสสนากัมมัฏฐาน, กรุงเทพฯ :
อมรินทร์ พริ้นติ้งกรุ๊ป, ๑๔๐๒.

_____ , อุดมวิชา, กรุงเทพฯ : การพิมพ์พระนคร, ๑๔๐๑.

_____ , วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป, ๑๔๐๒.

๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

ไม่มี

๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, พระไตรปิฎก ภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๔๐๙.

ธนิต อยู่โพธิ์, สติปัญญาสำหรับทุกคน, กรุงเทพฯ : ศิวพรการพิมพ์, ๒๕๑๘.

พุทธทาสภิกขุ, พระ. อาณาปถสตีภาวนา, กรุงเทพฯ : การพิมพ์พระนคร, ๑๔๐๕.

ภัททันตะ อาสภเถระ, พระ. วิทยาลัยปณิธิภา. กรุงเทพฯ : ไพศาลวิทยา, ๒๕๑๘.

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

ผู้เรียนประเมินประสิทธิผลของรายวิชา การเรียนการสอน การจัดกิจกรรม สนับสนุนการเรียนการสอน ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง

๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน

คณะกรรมการในรายวิชาประเมิน หรือการสังเกตการสอนจากอาจารย์ในภาควิชา โดยมีกลยุทธ์ ดังนี้

- การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน
- ผลการสอน
- การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้

๓. การปรับปรุงการสอน

ภาควิชาให้ผู้สอนทบทวน และปรับปรุงวิธีการสอน จากผลการประเมินของผู้เรียน หรือข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ โดยที่ผู้สอนภาควิชาหารือ แก้ไขปัญหาหารือกัน ดังนี้

- สัมมนาการจัดการเรียนการสอน
- การวิจัยในและนอกชั้นเรียน

๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามคาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จากการสอบถามนิสิต หรือสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษา รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในรายวิชา ได้ดังนี้

-

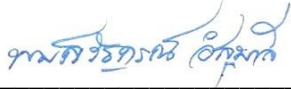
๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

ภาควิชาสร้างระบบทบทวนประสิทธิผลของรายวิชา โดยพิจารณาจากการประเมิน การเรียนการสอนของผู้เรียนและคณะกรรมการของภาควิชาเสนอให้ผู้รับผิดชอบในการทบทวนเนื้อหา การสอน ตลอดถึงการเสนอเพื่อปรับปรุงพัฒนาในรายวิชาต่อคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

ชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา/อาจารย์ผู้บรรยาย
พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร./พระภาณุวัฒน์ จันทพตมโน

ลงชื่อ วันที่รายงาน _____

ชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
พระมหาภิรัฐภรณ์ อัสมาลี, ดร.

ลงชื่อ วันที่รายงาน _____
